

Nr 317.

Av herr **Hage**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 29 juni 1945 (nr 420) om semester, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 221 framlägges ett förslag till lag om förlängd semester för vissa arbetstagare med särskilt pressande eller hälsofarligt arbete. De kategorier av arbeten, vilka skulle falla under nämnda lag, uppräknas i paragraf 1 i lagen och torde kunna anses omfatta den *större* delen av de arbeten, som på grund av sin natur böra hänföras till detta slag av arbeten. Men enligt undertecknads uppfattning är detta uppräknande icke ett *uttömmande* sådant, då det gäller att uppräknas de kategorier av arbeten, som med hänsyn till deras hälsovådlighet borde komma med i denna förteckning. Detta erkännes också på flera ställen i propositionen. Med andra ord sagt, det torde kunna påstås, att det existerar ännu ett flertal slag av arbeten, vilka på grund av dess hälsofarlighet m. m. borde komma med i denna uppräknings och alltså hänföras under rubriken hälsofarligt arbete, av sådant slag, att arbetstagare, sysslande med sådant arbete, även borde få komma i åtnjutande av de fördelar med avseende på en förlängd semester, som enligt propositionen föreslagits skola tillerkännas i densamma omnämnda arbetstagare.

Undertecknad har särskilt fått sin uppmärksamhet riktad på en viss kategori av arbetstagare, vilken alldeles särskilt — efter mitt sätt att se — borde ha medtagits bland dessa kategorier av arbetare och därmed fått sig tillerkänd fördelen av en rimligare tillmätt semesterrätt.

Det finnes för närvarande i vårt land ett icke obetydligt antal *kemiska tvättinrättningar*, som bl. a. sysslar med rengöring av kostymer, pälsar m. m. Antalet av sådana torde för övrigt vara i ständig tillväxt. I Norrbotten existera omkring ett tio-tal sådana anstalter och i Västerbotten ungefär lika många. I hela Norrland har det uppgivits att det finnes ett ungefärligt antal arbetare, sysselsatta i denna industri, av cirka 4 à 500 personer och i hela landet ett antal av cirka 2 400. Det arbete, som dessa arbetstagare syssla med, torde kunna anses som fallande under den kategori av arbete, som på goda skäl kan rubriceras som hälsofarligt sådant som detta t. o. m. till en sådan grad, att det kunde ifrågasättas, om icke nämnda arbetstagare fortast borde med avseende på rätten till förlängd semester falla under den här avhandlade lagens bestämmelser.

Det är särskilt en omständighet, som enligt motionärens uppfattning borde

kunna motivera detta. Det är det förhållandet, att det — enligt vad undertecknad kunnat inhämta — bland här nämnda arbetstagare litet varstans inträffat en sjukdom i icke obetydlig omfattning, vars orsaker ansetts vara den, att vid arbetet inom nämnda tvättanstalter giftiga gaser komma till användning samt att vid arbetet arbetstagarna måste komma i beröring med giftiga tvättångor — allt enligt uppgift som lämnats av personer, som syssla inom detta yrke. Den yrkessjukdom, som då och då inställt sig hos arbetare, sysslände med detta arbete, yttrar sig ofta så, att arbetaren eller arbeterskan — ett mycket stort antal av sådana användas inom denna industri — blir nervös och otålig, tappar sömnen, får diarré m. m. Ofta utvecklar sig sjukdomen så, att lång tids ledighet från arbetet måste tagas och att hälsotillståndet allt mera försämras fram mot ett tillstånd, då arbetaren ej längre kan sköta sitt arbete.

Det har från läkarhåll påståtts, att det för en sådan sjukdoms botande endast finnes *ett* botemedel, nämligen en längre tids vistelse ute i friska luften. Detta pekar direkt på behovet för nämnda slag av arbetare av en så lång semester som möjligt. Och då förefaller det som om skälen skulle vara synnerligen stora för att redan vid den nu skeende lagstiftningen inordna dessa arbetare under densamma. Härigenom skulle möjlighet till en något längre tids vistelse i friska luften erhållas varje år, vilken anordning borde kunna i någon mån motverka den här nämnda sjukdomens framträdande och utveckling.

Undertecknad har ej några siffror till hands för att demonstrera omfattningen och förekomsten inom här nämnda arbetsområde av den här nämnda sjukdomen. Men jag har ingen anledning att betvivla de erhållna uppgifterna om tillvaron av denna sjukdom hos dem, som arbeta i nämnda industri. Det torde nämligen förhålla sig så inom detta yrke, att arbetet måste ske på sådant sätt, att arbetarna tvingas att ganska ofta i tämligen undermåliga lokaler arbeta på sådant sätt, att de tvingas att komma i beröring med och insupa här nämnda giftiga ångor. Det har också påståtts, att en sådan sjukdom som den här nämnda ofta har benägenhet att återkomma även i de fall, då en arbetare genom en tids avhållande från arbetet lyckats att under någon tid bli befriad från sjukdomen. Från läkarhåll har man då ofta manat en arbetare, som visat sig lida av benägenhet att återfå sjukdomen, att gå över till ett nytt yrke. Men det har ofta visat sig vara omöjligt att följa den maningen, då det gällt en person som redan kommit över till en tämligen hög ålder, då stora svårigheter uppstå att få en ny sysselsättning.

Det är visserligen bekant för motionären, att arbetare, som blivit lidande av en sådan sjukdom som den här nämnda, möjligen kunna komma att omfattas av den lagstiftning, som existerar för att hjälpa arbetare, fallande under *yrkessjuklagen*. Men det torde vara en bättre väg att möjliggöra för sådana arbetare att genom en *förebyggande* lagstiftning och åtgärder i sådan riktning i möjligaste mån undkomma sjukdomar av detta slag än att erhålla understöd och hjälp, sedan sjukdomen blivit en verklighet.

Under hänvisning till vad här ovan anförts har motionären ansett, att frå-

gan om att inrymma här nämnda arbetare i den här framlagda lagen bör i detta sammanhang upptagas till behandling. Då det emellertid av propositionen framkommer, att fråga är om att utsträcka hela denna lagstiftning även till *andra* hälsofarliga arbeten än de i regeringsförslaget omnämnda, kommer yrkandet här nedan att utformas på sådant sätt, att det framställs en begäran, att hela frågan men främst den omnämnda blir föremål för en snabb utredning.

Det hemställs alltså,

att riksdagen måtte besluta att vid behandlandet av propositionen nr 221 i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta särskilt utreda frågan om och i vilken utsträckning arbetare, sysselsatta vid här ovan omnämnd industri, böra omfattas av lagen i fråga.

Stockholm den 29 april 1946.

Ernst Hage.